

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/16/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3615203535
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3615203535.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej vo veci starostlivosti o maloletého I. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matky R. D., bytom E. A. XXX a otca B. K., bytom G., A. E. X/X, o zvýšenie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 14.decembra 2015, č. k. 2P/119/2015-79 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zmenil rozsudok Okresného súdu Prievidza, č. k. 11C/172/2004-13 zo dňa 04.01.2005 v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca k maloletému tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletému I. K., zo sumy 26,52 eur mesačne na sumu 60 eur mesačne s účinnosťou od 01.07.2015, ktorú sumu je povinný otec zaplatiť k rukám matky do 20. dňa v mesiaci vopred. Zročné výživné na maloletého I. K., za obdobie od 01.07.2015 do 31.12.2015 v sume 200,88 eur uložil otcovi zaplatiť k rukám matky v pravidelných mesačných splátkach po 20 eur, spolu s bežným výživným počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod následkom straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej mesačnej splátky. Súd vo zvyšku návrh matky zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Vychádzal zo zistenia, že vyživovacia povinnosť otca k maloletému bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Prievidza, č. k. 11C/172/2004-13 zo dňa 04.01.2005 tak, že bola určená vo výške 800,- Sk mesačne, ktorú sumu bol povinný otec maloletého platiť vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého. Maloletý bol na čas po rozvoде zverený do starostlivosti matke. V trestnej veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 2T/13/2015, bol otec maloletého právoplatne uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. b) Tr. zák. na trest odňatia slobody s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu, pričom trestný čin spáchal v súvislosti s vyživovacou povinnosťou k maloletému I.. Z obsahu pripojeného spisu súd zistil, že otec maloletého nebol v dobe rozhodovania súd zamestnaný, ale predtým dlhodobo pracoval v Českej republike a dosahoval zárobok cca 15-18000,-Kč. Matka maloletého v dobe rozhodovania súdu už bývala so svojím priateľom v prenajatom rodinnom dome, ten bol živnostník. Matka bola nezamestnaná, neevidovaná ako uchádzačka o zamestnanie. Maloletý mal v dobe rozvođu manželstva tri roky. Podľa potvrdenia o príjme matky maloletého je pravidelná mesačná mzda matky 380 eur a je zamestnaná v spoločnosti S. P. - P., E. A.. Podľa lustrácie Sociálnej poisťovne bol otec maloletého zamestnancom Spoločnosti dŕlných prací, s.r.o., organizačná zložka, Prievidza s vymeriavacím základom cca 380-433 eur mesačne. Podľa potvrdenia zamestnávateľa otca maloletého D. s.r.o., organizačná zložka, Prievidza je priemerná čistá mzda otca maloletého v rozmedzí 360-400 eur mesačne, ku mzde sú však vyplácané cestovné náhrady/diéty v rozmedzí 12-15 000,-Kč (444-555 eur). Zo správy zo dňa 26.10.2015 vyplýva,

že po tom čo bol na OČR do 20.08.2015 nenastúpil do zamestnania, zaslal poštou výpoveď dohodou, pričom táto bola zamietnutá a daná mesačná výpoveďná lehota do 30.09.2015. Podľa nájomnej zmluvy zo dňa 01.11.2011 má matka maloletého prenajatý rodinný dom vo E. A. s mesačným nájomným 350 eur vrátane energií. Podľa správy o šetrení pomerov v rodine maloletého z 06.11.2015, maloletý I. je žiakom 7. O. ZŠ E. A., v rámci školy hrá futbal, je zdravý. Matka býva v prenajatom 2-izbovom rodinnom dome spolu s maloletým, je zamestnaná, okrem nájomného uhrádza mesačne 20 eur za internetové pripojenie. Otec maloletého je zamestnaný, pracuje na týždňové cykly, býva s družkou a deťmi. Podľa potvrdení o príjme otca maloletého v spoločnosti R.-P., s.r.o. je aktuálna čistá mzda otca maloletého za mesiac september 2015 vo výške 559,29 eur a mesiac október 2015 vo výške 611,50 eur pričom z tejto sumy sú vykonávané exekučné zrážky po 50 eur. Podľa pracovnej zmluvy otca maloletého je otec maloletého zamestnaný v spoločnosti R.-P., s.r.o. ako robotník v bani a na povrchu s mesačnou mzdou 2,5 eur/hod a výkonnosťnými odmenami 0-150%. Podľa zmluvy o nájme bytu je priateľka otca maloletého nájomcom 2-izbového bytu s mesačným nájomom 270 eur vrátane energií. Podľa rodného listu je otcom maloletej E. K., nar. 20XX. Na č.l. 61 - 64 spisu predložil listiny o úrazovom a životnom poistení svojom ako aj detí. Podľa rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 6P/120/2012-98 z 30.07.2013 uzavrel rodičovskú dohodu o výživnom na maloletú R. C. vo výške 50 eur mesačne. Podľa potvrdenia ÚPSVaR Prievidza je priateľka otca maloletého poberateľkou rodinných prídavkov na 3 deti a rodičovského príspevku 203 eur mesačne. Na základe takto vykonaného dokazovania bolo preukázané, že na strane maloletého dieťaťa sa náklady na jeho výživu zvýšili primerane veku maloletého tiež v súvislosti so športovými záujmami maloletého. Maloletý v dobe poslednej úpravy výživného mal 3 roky v súčasnosti je žiakom 7. ročníka základnej školy. Príjem na strane matky sa zvýšil, v dobe poslednej úpravy výživného nebola zamestnaná, avšak je tiež zrejme, že mala možnosť zamestnať, čo v tom čase nevyužila. V súčasnosti je jej príjem cca 380 eur mesačne. V dobe poslednej úpravy výživného bývala v spoločnej domácnosti s druhom, ktorý ju živil. V súčasnosti býva len s maloletým I. v prenajatom byte, kde uhrádza nájomné 270 eur mesačne. Vyživovacia povinnosť jej nepribudla. Podľa vykonaného dokazovania majetkové pomery otca maloletého mu umožňujú podieľať sa na výžive maloletého I. vo vyššej miere ako doposiaľ. Hoci od poslednej úpravy výživného mu pribudli dve vyživovacie povinnosti k maloletým deťom, pričom o výške výživného k jednému z detí rozhodol súd, a po dohode rodičov určil výživné vo výške 50 eur, otec maloletého žije v spoločnej domácnosti, s priateľkou, ktorá sa tiež podieľa na nákladoch domácnosti, hoci len ako jej to umožňuje rodičovský príspevok a rodinné prídavky. Súd pri skúmaní schopnosti rodiča podieľať sa na výžive maloletého zohľadnil aj skutočnosť, ktorú otec maloletého neuviedol. Už keď bol otec maloletého zamestnaný u predchádzajúceho zamestnávateľa mal popri mzde nárok na diéty vrátane preplácania cestovného v Českých korunách, takto jeho čistý príjem (je potrebné si uvedomiť, že o sumu diét sa znižuje potreba vynakladať na stravu či cestovanie výdavky zo svojej mzdy) bol cca 800-900 eur. Pokiaľ nemá nárok na diéty aj v súčasnosti a jeho príjem je cca 550-600 eur mesačne, vzdal sa výhodnejšieho zamestnania, čo je v jeho neprospech a nemôže byť vykladané v neprospech maloletého I., ku ktorému má vyživovaciu povinnosť. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri doposiaľ určenej výške výživného 26,52 eur, ktoré je pod minimálnou výškou zákonného výživného podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine (v súčasnosti 27,13 eur), je zrejme, pri príjme matky, ktorá zo svojho príjmu musí hradiť náklady domácnosti sama, že je potrebné zvýšiť výživné otca pokrýjúc náklady zodpovedajúce sume 60 eur mesačne, čo by malo spolu s prídavkom na dieťa, ktoré matka poberá, a časťou jej príjmu (keďže aj matka je povinná prispievať časťou svojho príjmu na výživu dieťaťa), zodpovedať úhrade oprávnených výdavkov na výživu maloletého pri rovnakej životnej úrovni rodičov. Hoci má otec maloletého ďalšie dve vyživovacie povinnosti, je povinný s každou ďalšou vyživovacou povinnosťou vynakladať vyššie úsilie na výživu svojich detí, ktoré sa na jeho životných rozhodnutiach nepodievali. Súd poukazuje aj na výdavky otca v súvislosti s uzavretými poisťovacími zmluvami. Tieto sami o sebe sú síce výdavkami racionálnymi, no v porovnaní so zabezpečením základných potrieb dieťaťa - a pri prepočte súdom určeného výživného na jeden deň cca 2 eur, čo skutočne nepokrýva všetky základné výdavky na dieťa, sú výdavky na poisťovacie výdavkami, ktoré súd nemôže považovať za účelné. Vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu má totiž prednosť pred akýmikoľvek výdavkami, o to viac ak pokrýva len základné oprávnené výdavky na maloleté dieťa. Z uvedeného dôvodu súd považuje určenú výšku vyživovacej povinnosti aj pri preukázaných výdavkoch otca maloletého za primeranú. Súd rozhodol aj o zročnom výživnom, keďže matka navrhla zvýšiť vyživovaciu povinnosť od 01.07.2015. Pretože je zrejme, že skutočnosť, ktorými súd odôvodňuje rozhodnutie o zvýšení výživného tu boli už v tom čase, súd zvýšil výživné počnúc 01.07.2015, pričom súd poukazuje na skutočnosť, že výživné na maloleté dieťa je možné priznať nielen od začatia súdneho konania ale aj za obdobie tri roky späť (§ 77 ods. 1 Zákona o rodine). Výška zročného výživného, keďže matka uviedla, že otec si vyživovaciu povinnosť plní, predstavuje rozdiel sumy novourčeného a pôvodného výživného za šesť mesiacov - keďže výživné sa

platí mesačne vopred, v sume spolu 6x 33,48 eur (rozdiel medzi zvýšenou a pôvodnou sumou výživného 60 - 26,52). Súd v dôsledku zvýšenia výživného rozhodol o zmene pôvodného rozhodnutia o výživnom, pretože má za to, že nastala zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na sumu 60 eur mesačne. Súd podľa § 160 ods. 1 O.s.p. povolil otcovi maloletého zaplatiť zročné výživné k rukám matky v pravidelných mesačných splátkach po 2 eur, spolu s bežným výživným počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod následkom straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej mesačnej splátky. Právne vec posudzoval podľa § 62 ods. 1 - 5, § 63 ods. 1, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku, keďže žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec dieťaťa. Dôvodil tým, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o zvýšení výživného jednostranne vyhodnotil predložené dôkazy v jeho neprospech a na základe zisteného skutkového stavu nesprávne rozhodol o zvýšení výživného na sumu 60 eur mesačne a o povinnosti spätne zaplatiť výživné od 01.07.2015. Bol si vedomý, že náklady na maloletého I. oproti roku 2005 sa zvýšili. Bol však presvedčený, že spravodlivá výška zvýšeného výživného vzhľadom na jeho osobné a majetkové pomery a schopnosti je maximálne 40 eur mesačne. Poukázal na to, že v súčasnosti má 3 vyživovacie povinnosti voči maloletým deťom a sám žije svoju súčasnú rodinu. Tvrdenie súdu, že v rozsahu rodičovských dávok sa podieľa na nákladoch domácnosti aj jeho priateľka, s ktorou má maloletú dcéru E., považoval za irelevantné. Jeho priateľka má plnoletého syna, ktorému hradí náklady súvisiace s jeho štúdiom mimo miesta bydliska, ako aj poistené. Tiež uviedol, že pokiaľ má matka maloletého problém zabezpečiť svoju výživu a úhradu svojich nákladov, má možnosť požiadať o plnenie svojho súčasného manžela. Pokiaľ tak neurobila, nemôže to byť na ujmu maloletého a ani jeho ujmu. Nestotožnil sa ani s odôvodnením rozhodnutia v tom, že sa vzdal výhodnejšieho zamestnania na ujmu maloletého. Je pravdou, že v lete 2015 zmenil zamestnávateľa, ale dôvodom skončenia pracovného pomeru bola skutočnosť, že zamestnávateľ nemal pre svojich zamestnancov zabezpečenú prácu na ďalšie obdobie. O tejto skutočnosti ho predchádzajúci zamestnávateľ informoval a jemu sa vyskytla príležitosť uzatvoriť nový pracovný pomer. Nemohol riskovať, že po prepustení z práce nebude mať ďalšie zamestnanie. Nie je preto pravdou, že by sa vzdal výhodnejšieho zamestnania. Nestotožnil sa ani s tvrdením súdu, že výdavky na poistné považuje za výdavky, ktoré súd nemôže považovať za účelné. Poukázal na charakter svojho zamestnania, keď je zaradený do tretej rizikovej skupiny zamestnania a vzhľadom na to považuje poistné za účelne vynaložené náklady do budúcnosti v prípade, ak by došlo k úrazu. Čo sa týka tvrdenia matky, že musí splácať spoločný úver, spláca len svoju časť, nakoľko svoju časť úveru on už splatil. Nesúhlasil ani s tým, aby výživné bolo priznané spätne k 01.07.2015. Mal za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, čo je odvolacím dôvodom podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Matka a kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne nevyjadrili.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania /§ 212 ods. 2 písm. a/, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p./ a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie, ktorým zvýšil výživné otca na maloletého I. zo sumy 26,52 eur na sumu 60 eur mesačne od 01.07.2015 na tom právnom závere, že na strane maloletého dieťaťa sa od poslednej úpravy výživného v roku 2005 zvýšili náklady na jeho výživu a osobné a zárobkové pomery otca umožňujú platiť toto zvýšené výživné.

Odvolací súd považuje tento právny záver súdu prvého stupňa za správny. V celom rozsahu sa stotožňuje aj s odôvodnením napadnutého rozsudku v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a k odvolacím námietkam otca uvádza nasledovné:

Zákon o rodine v ustanovení § 62 ods. 1 a 2, § 75 ods. 1 zakotvuje plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ako ich zákonnú povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom pri určení rozsahu ich vyživovacej

povinnosti súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného skúma, či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, alebo majetkového prospechu, prípadne, či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká.

Ustanovenie § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine umožňuje zmeniť výšku výživného, pokiaľ nastane zmena pomerov. Výživné sa totiž určuje vždy podľa stavu, ktorý je daný v čase rozhodovania súdu o tomto nároku. Plynutím času môže nastať akákoľvek zmena pomerov súvisiaca s vekom detí, a s tým spojenými zvýšenými nákladmi na ich výživu a môže nastať aj zmena pomerov na strane rodičov, ktorá spravidla súvisí s ich zárobkovými, osobnými a majetkovými pomermi. Výživné možno zmeniť v prípade výraznej zmeny rozhodujúcich okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia tak na strane oprávneného, ako aj na strane povinného výživné platiť. V prípade, keď súd má rozhodovať o návrhu na zvýšenie výživného podľa tohto ustanovenia musí porovnávať pomery na strane osoby oprávnenej a povinnej, ktoré existovali v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi, ktoré sú dané v období, na ktoré sa zvýšenie výživného má vzťahovať. Posúdenie opodstatnenosti návrhu na zvýšenie výživného je vecou voľnej úvahy súdu a závisí od možností a schopností osoby povinnej výživou a od odôvodnených potrieb osoby oprávnenej na výživné.

Súd prvého stupňa v danej veci postupoval v zmysle hore uvedených zákonných ustanovení a zásad, vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, správne porovnal pomery účastníkov v čase poslednej úpravy výživného so súčasnými pomermi a vyvodil z nich aj správny právny záver, že na strane účastníkov nastala taká zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného na maloletého I.. Aj odvolací súd po preskúmaní veci dospel k totožnému právnomu záveru ako súd prvého stupňa, že bola preukázaná taká zásadná zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zo strany otca zvýšenie výživného na maloletého I.. Maloletý I. je od poslednej úpravy výživného v roku 2005 starší o 10 rokov, navštevuje základnú školu a je tak nesporné, že jeho náklady výrazne vzrástli. Otcovi pribudli od poslednej úpravy ďalšie dve vyživovacie povinnosti k maloletým deťom, jeho zárobkové pomery však odôvodňujú zvýšenie výživného na sumu 60 eur mesačne. Aj keď otec namieta, že zamestnanie v lete 2015 zmenil preto, že zamestnávateľ zamestnancom oznámil, že na ďalšie obdobie nemá pre nich prácu, z obsahu spisu nevyplýva, že by o tejto skutočnosti okrem svojho tvrdenia v odvolaní predložil nejaký dôkaz. Naopak so správy predchádzajúceho zamestnávateľa otca SG. s.r.o. G. zo dňa 26.10.2015 vyplýva, že otec bol od 12.08.2015 doma ako ošetrovateľ člena rodiny do 20.08.2015, odvtedy nenastúpil do zamestnania, zaslal poštou výpoveď dohodou, ktorá mu bola zamietnutá a bola mu daná mesačná výpovedná lehota do 30.09.2015 a do tohto dátumu mu plynula absencia. Preto správne súd prvého stupňa vyhodnotil, že otec sa vzdal výhodnejšieho zamestnania, v ktorom dosahoval čistý mesačný príjem v rozpätí 800 až 900 eur. Otec je v produktívnom veku a pokiaľ mu aj predchádzajúce zamestnanie nevyhovovala, mal skončiť pracovný pomer až vtedy, ak si nájde nové zamestnanie aspoň s porovnateľným príjmom. Otec si musí byť vedomý, že má vyživovaciu povinnosť k trom maloletým deťom až do doby, pokiaľ deti nebudú samé schopné sa živiť, preto musí vynakladať väčšie úsilie získať zamestnanie s vyšším príjmom. Preto záver súdu prvého stupňa, že je v schopnostiach a možnostiach otca platiť na maloletého I. výživné vo výške 60 eur mesačne, aj po zohľadnení, že otec má ďalšie dve vyživovacie povinnosti k maloletým deťom a platí si poisťovné v súvislosti s terajšou rizikovou prácou, bol správny. Za správne odvolací súd považuje aj zvýšenie výživného s účinnosťou od 01.07.2015, t. j. od podania návrhu /matka návrh podala 17.06.2015/, keď zvýšenie výživného spätne pred podaním návrhu /začatím konania/ zákon pripúšťa v zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine len ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Matka ani výživné za obdobie pred podaním návrhu nežiadala a zvýšenie výživného nebol dôvod priznať podľa návrhu otca, až keď sa o návrhu na zvýšenie výživného dozvedel, nakoľko podľa citovaného § 77 ods. 1 Zákona o rodine, výživné možno priznať odo dňa začatia súdneho konania. Odvolacie námietky otca odvolací súd nepovažoval za dôvodné.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.